Anda LĂSCUȘ
(Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Haţieganu”, Cluj-Napoca)

Modalități de redare a diminutivării în limba română, cu accent pe limbajul întrebuințat în mediul virtual

Abstract: (*Ways of Expressing Diminution in Romanian, Focusing on the Language Used in the Online Environment*) In our language the most frequent way of forming a diminutive is by adding diminutive suffixes to morphologically distinct bases (more often, nouns), a synthetic way, par excellence. Due to the high productivity of this process, the great majority of the research dedicated to Romanian diminutives are focusing mainly on this type of diminutives. However, the Romanian language also possesses analytic diminutives, and also diminutives in which synthetic and analytic processes are combined (such as diminutives containing two diminutive suffixes, structures in which both terms are diminutivized, combining derivation with compounding, etc.). This last category represents also the main focus of the article we propose. Although the Romanian language represents the aim of our paper, references on different Romance or Non-romance languages will be made in order to build up the clearest image possible of the linguistic ways of expressing diminution. The examples provided for the Romanian language are selected from the Internet, from distinct online conversations. The aims of the paper are to emphasize the existence of some other ways of forming diminutives in Romanian (except the ones obtained by suffixation), with a highlight on the co-occurrence of modifiers, and also to enrich the diminutive class through examples from the current use.

Keywords: *diminutives, synthetic, analytic, co-occurrence of modifiers, Internet*

Rezumat: Pe teritoriul limbii noastre, cea mai frecventă modalitate de alcătuire a unui diminutiv o constituie adăugarea de sufixe diminutivale unor baze distincte din punct de vedere morfologic (substantive, cel mai adesea), o modalitate, prin excelență, sintetică. Datorită productivității crescute a procedeului, majoritatea cercetărilor dedicate diminutivelor românești se axează, în principal, pe acestea. Totuși, limba română posedă și diminutive analitice, precum și diminutive rezultate din combinarea mijloacelor sintetice cu cele analitice, adică formate prin cumul de mărci (cum ar fi, dubla diminutivare la nivel de cuvânt sau de sintagmă, combinarea derivării cu compunerea etc.), această ultimă categorie reprezentând, de altfel, și centrul de interes al articolului pe care îl propunem. Cu toate că limba română ne interesează în mod deosebit, vom face trimiteri și la alte limbi romanice sau neromanice pentru a avea o imagine cât mai clară a posibilităților lingvistice de redare a diminutivării. În privința românei, toate exemplele furnizate sunt excerptate de pe internet, din diverse conversații online. Scopurile demersului nostru sunt de a sublinia faptul că limba română deține și alte modalități de alcătuire de diminutive (exceptându-le pe cele obținute prin sufixare), cu accent pe cumulul de mărci, precum și de a îmbogăți paleta de reprezentanți, prin exemple din limba curentă.

Cuvinte-cheie: *diminutive, sintetic, analitic, cumul de mărci, internet*

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

Preliminarii

Diminutivele sunt foarte frecvente în limba română, apărând din abundență, în speță, în registrul familiar și mai puțin formal al limbii, justificarea putând fi găsită în dorința utilizatorilor de internet de „atragere a atenției «clientului» (deopotrivă cititor, auditor sau participant pasiv) în față spectacolului comercial al vieții moderne" (*cf*. Moroianu 2016, 93).

Pe tărâmul limbii noastre, *diminutivarea* este percepută, cel mai adesea, drept o modalitate de alcătuire de diminutive cu ajutorul sufixelor diminutivale. Pe parcursul acestui articol, însă, conceptul în cauză va fi perceput dintr-o perspectivă mai generală în care:

"diminutivity is a generalized meaning of diminished size or degree, expressed via language means of different levels (from lexeme to word combination), which are accompanied either by expressive or emotive/evaluative shades, or by both at a time" (*cf*. Mintsys 2015, 30).

Astfel, diminutivele, rezultatul procesului de diminutivare, se pot defini drept cuvinte sau structuri care pot exprima:

- micșorare propriu-zisă, menită să exprime dimensiuni, calități reduse;
- o micșorare percepută la nivel afectiv, în care sensuri precum 'slab', 'lipsit de importanță' sau 'imatur' mizează pe redarea unor emoții negative, iar, la polul opus, sensuri precum 'mic', 'drag', 'tânăr' deschid calea exprimării unor emoții pozitive;
- un melanj între cele două tipuri de micșorări.

În limba română, diminutivarea cunoaște trei tipuri de materializări[1]:

a) mijloace sintetice;

b) mijloace analitice;

c) cumul de mărci (o combinație între mai multe mijloace sintetice sau între cele sintetice și cele analitice).

a) Mijloace sintetice de redare a diminutivării

Întrucât româna este o limbă de tip sintetic[2], nu este surprinzător faptul că modalitatea cea mai frecventă de formare a diminutivelor o constituie derivarea cu sufixe (dintre sufixele diminutivale, cele mai productive, la momentul actual, în mediul virtual, sunt *-uț(ă), -el, -uleț*[3], mai puțin productive: *-ior, -işor, -uşor, -ic(ă), -icică, -ulică, -aș, -uc, -iță, -uliță, -ache, -uşcă, -işcă, -uș,* iar neproductive: *-uică, -ete, -oc.*).

[1] Această clasificare a fost preluată de la Elena Carabulea. 1974. *Sufixele diminutivale în limba română* (rezumatul tezei de doctorat).

[2] În limbile sintetice, „raporturile gramaticale se exprimă, de obicei, prin adăugarea de afixe la tema cuvintelor" (cf. www.dexonline.ro).

[3] *Cf*. cercetării dedicate diminutivelor din mediul virtual care constituie subiectul tezei noastre de doctorat, este în curs de elaborare și se fundamentează pe un corpus de 3790 de diminutive excerptate manual de pe internet.

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

Pe teritoriul limbii noastre, sufixele diminutivale se ataşează, cel mai frecvent, unor baze de natură substantivală, de pildă:

(1) *led**uț***: „Folosesc un Nikon SB 600 și câteodată o mai dau de gard pe un senzor imens față de ce au telefoanele, cu un *leduț* în plus sau în minus.” (forum.softpedia.com, 16.02.2015, 20.05.2015)[1];

(2) *tronson**el***: „Deși nu cred că cei de la Curtea de Conturi l-ar băga în pușcărie pe Andrei Volosevici dacă ar asfalta un *tronsonel* de drum.” (ph-online.ro, 16.02.2010, 13.04.2016);

(3) *confort**uleț***: „Arată într-un mare fel, este ceva *confortuleț* în el?” (forum.4tuning.ro, 21.06.2010, 21.01.2015).

Chiar dacă cele mai frecvente diminutive sunt alcătuite de la substantive, și alte clase morfologice dețin reprezentanți de natură diminutivală, astfel, în mediul virtual, putând fi identificate exemple de:

(4) adjective – *tont**uț***: „Dacă te hotărăști să te tăvălești pe sub mașină, nu fi *tontuț* și du-te la vulcanizare în față (Alin sau Puiu), explică-le situația și urc-o pe elevator.” (www.reno.ro, 26.06.2008, 07.04.2016);

(5) adverbe – *rapid**uleț**:* „Uauuu! și ce solidaritate va fi; vom ieși *rapiduleț* în stradă în frunte cu noii directori: lol.” (forum.portal.edu.ro, 24.08.2013, 05.03.2016);

(6) interjecții – *servus**ică**:* „*Servusică,* brașovence, așa cum spune Daisy...v-ați lăsat pe tânjeală! Ce mai faceți, ce mai este nou în Brașov?” (comunitate.desprecopii.com, 18.07.2006, 21.03.2016);

(7) pronume – *dumnetă**lică**:* „Mda, *dumnetălică* chiar nu te răsfeți. Trebuie să slăbești... Să nu dai cu verze după mine.” (www.verze.ro, 06.02.2010, 01.02.2015);

(8) numerale (în ipostază substantivală) – *zec**işor**:* „Îl prefer cu tunsoarea lui rebelă, dap! So, îi dau un *zecișor* (zece).” (sasu.fairtopic.com, 31.03.2013, 05.05.2016);

(9) verbe – *rog**uleț**:* „Simonel, *te roguleț* să bagi și un buton de like sau ceva, că simt așa o nevoie de asta după ce mă adun de pe jos, unde cad ca să mă tăvălesc de râs.” (www.simonatache.ro, 10.06.2011, 25.03.2016)[2].

Sufixarea este, de altfel, cel mai frecvent procedeu de obținere a diminutivelor, fiind atestat în mai multe limbi, precum: engleza (*-ie*/*y*, *-let* și *–ling*), germana (*-lein* și *–chen*), olandeza (*-*(*et*/*t*/*p*/*k*)*je*), farsi (*-cheh* și *-ak*), finlandeza (*-ke*,*-ka*, and *-nen*), estona (*-ke*), turca (*-cik, -ceğiz*), chineza (*-zi*) (cf. Drake 2018, 299), greaca (cele mai frecvente sufixe fiind, *-útsikos*, *-úli*, *-úlikos*, *-ulós*, *-opós* și *–iderós* (cf. Efthymiou 2015, 61) sau rusa, unde există “more than 30 different suffixes and suffix combinations” (*cf.* Makarova 2015, 18), dintre care cel mai răspândit este *-k-* și variantele sale.

[1] Contextele au fost preluate de pe internet și sunt însoțite de adresa site-ului de pe care au fost preluate, data în care au fost întrebuințate, precum și cea în care au fost semnalate. Precizăm că am considerat necesară introducerea de diacritice în contextele identificate, precum și marcarea prin caractere cursive a structurii supuse analizei.

[2] Unele dintre exemple au fost menționate în Anda Lăscuș. 2019. *Some diminutive forms from interjections, verbs, numerals, and pronouns in the Romanian language used on the internet*, in „Identity and dialogue in the era of Globalization”, Târgu-Mureș: Arhipelag XXI Press.

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

La acestea, se adaugă familia limbilor romanice, unde procedeul în cauză se dovedește a fi extrem de fecund: în portugheză cel mai productiv sufix este *-inho* (cu varianta *-zinho*), urmat de *-ito* (cu varianta *-zito*), în galiciană, *-iño* (cu varianta *-ciño*), spaniolă, *-ito* (cu varianta *-cito*), urmat de *-illo* (cu varianta *-cillo*), catalană, *-et(a),* în catalana standard și *-iu(a),* în catalana occidentală (valenciana), occitană, *-et,* urmat de *-on (-ou/ -oun),* arpitană, *-et* și *-on,* sardă, *-eddu, -igheddu (-ixeddu, -ieddu)* care se află în distribuție complementară, italiană, *-no* și *-etto,* rhetoromană, sufixele productive diferă de la o regiune la alta, *-et, -in, -ut* (în friulană) și franceza, *-et* (deși în această limbă sunt preferate diminutivele analitice) (*cf*. Dębowiak 2014, 105-161).

Alte mijloace sintetice de alcătuire a diminutivelor, deși mai puțin frecvente și nu la fel de productive sunt: compunerea cu prefixoide, precum *mini-* (10) *minicabană:* „*Minicabane* pentru drumeții pe cărări de munte" (titlu de articol, m.jurnalul.antena3.ro, 17.07.2008, 29.10.2019) sau *micro-* (11) *microblog:* „Twitter – un software pentru un *microblog*" (ro.vessoft.com, neprecizat, 29.10.2019) și trunchierea (12) *frumi* < *frumos*: „Am căpătat o nouă expresie tâmpită. *Frumi.* [...] Orice mizerie e «frumi»." (andreeabalaban.ro, 22.10.2014, 29.01.2019).

Printre modalitățile sintetice de redare a diminutivării se mai numără și reduplicarea (proces morfologic prin care o parte din bază - consoane, vocale, morfeme sau întreg cuvântul - se repetă): fr. *folle* > *fofolle,* engl. *goody-goody* (*cf*. Schneider 2003, 7), gr. *Fofi/Fofo/Fifi<Fotini* (*cf*. Dressler 2007, 92).

Pe teritoriul limbii române și pe baza corpusului excerptat de pe internet, reduplicarea se manifestă, de regulă, prin repetarea întregului cuvânt. Acest proces morfologic are rol de intensificare și se aplică, de regulă, adjectivelor și adverbelor:

(13) *jalnic – jălnicuț* – „Deci, lasă chestiile că luminezi tu lumea că ești *jalnic-jălnicuț*." (www.crestinortodox.ro, 27.01.2010, 15.05.2015)

(14) *perfect, perfectuț* – „Până în a treia merge *perfect, perfectuț,* cu kick-down și tot, dar nu intră scropia în a patra." (www.clubmercedes.ro, 20.05.2009, 11.02.2016)

În alte limbi, diminutivarea prin mijloace sintetice include și prefixarea, specifică limbii japoneze, unde prefixul *ko-* îndeplinește acest rol: «*kawa* 'fleuve' - *kogawa* 'petit cours d'eau'» (cf. Hasselrot 1957, 284). În limbile bantu (limbi nigero-congoleze), prefixarea constituie modalitatea cea mai frecventă de formare a diminutivelor sintetice (cf. Gibson 2017, 348).

Un alt mijloc sintetic de redare a diminutivării este reprezentat de afixarea inflexională, nespecifică limbii noastre, dar prezentă, conform opiniei lui Schneider (2003, 7), în swahili, unde prefixul *n-* din *ndege,* este înlocuit de *ki-,* astfel *kidege* referindu-se la o „pasăre mică", deși lingvistul recunoaște că acest proces de formare de diminutive este destul de rar. Conform lui Hasselrot (1957, 285-289), diminutivarea poate fi redată și prin intermediul inserării de infixe diminutivale (în hotentotă, «*Qãb* 'riviere' – *Qãrob* 'ruisseau'»), prin variații vocalice sau consonantice cu valoare diminutivală (în bască, «*exür* 'osselet' < *ezür*») sau prin schimbarea genului (în santali, «*koṛa* 'garçon' - *kuri* 'fille'»).

În diferite dialecte ale limbii chineze, diminutive sintetice se obțin și prin:

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

changement du ton phonologique, dans les langues prosodiques où le ton joue un rôle distinctif – les diminutifs se prononcent généralement sur un ton plus élevé, souvent avec le concurs d'un autre moyen phonologique (p. ex. coup de glotte) ou d'un moyen morphologique (affixe) (*cf*. Dębowiak 2014, 29).

b) Mijloace analitice de redare a diminutivării

Diminutivarea poate fi redată și prin mijloace analitice care «consiste à apposer au mot de base un autre vocable qui lui apporte le sens de diminution quantitative et/ou qualitative» (cf. Dębowiak 2014, 20). În limba română, diminutive analitice se obțin prin utilizarea adjectivului *mic(ă)*, dar și a unor determinanți a căror semnificație conține semul [mic] (de pildă, *minuscul, pitic* etc.). Astfel de determinanți generează diminutive analitice și în alte limbi romanice, precum portugheza și galiciana (care preferă adjectivul *pequeno*), spaniola (*pequeño*), catalana (*petit* și alte sinonime *xiquet, xicotet, menut*), occitana (*pichòt, pichon, petit*), franceza și arpitana (*petit*), sarda (*piticcu*), italiana (*piccolo, piccoletto, piccolino, piccino, piccinino* etc.), retoromana (rom. *pitschen*, lad. *pice,* friu. *piçul*) (*cf*. Dębowiak 2014, 105-161), deși este important de precizat că, în majoritatea limbilor romanice, diminutivele sintetice sunt cele care prevalează.

Este evident faptul că diminutivele de acest tip apar mai ales în limbile de natură analitică, cum ar fi chineza, engleza, germana literară, limbile scandinave și caucaziene, iar dintre limbile romanice, franceza și sarda (*cf*. Dębowiak 2014, 20-21), cu precizarea că, spre deosebire de cele sintetice, acestea sunt percepute ca fiind mai „obiective", adică mizează pe exprimarea unei micșorări propriu-zise. De pildă, în cazul limbii române, este ilustrativ în acest sens diminutivul analitic *birou mic* din contextul: (15) „Poți opta pentru un *birou mic*, dar e bine să știi că ai și alternative, precum un birou mobil sau unul pliant, pe care îl poți strânge când nu îl folosești." (www.mobiladmd.ro, neprecizat, 29.01.2019). Astfel, spre deosebire de *birou mic* ilustrat anterior, sinteticul *birouaș* poate reda, pe lângă dimensiunile reduse și o emoție pozitivă: (16) „Proprietar, închiriez *birouaș* amenajat într-un mediu foarte plăcut." (mercador.ro, 22.12.2012, 20.01.2014).

c) Cumul de mărci

În limba română, diminutivarea poate fi redată și printr-un cumul de mărci, dintre care cea mai frecventă manifestare este dubla diminutivare atât la nivel de cuvânt (*severuțel* < *sever* + ***-uț*** + ***-el***), cât și la nivel de sintagmă[1] (*cadouaș simpăticuț* < *cadou* + ***-aș*** *simpatic* + ***-uț***). Pe teritoriul limbii noastre, primul tip de dublă diminutivare presupune întrebuințarea a două sufixe diminutivale diferite, dintre care amintim:

[1] Folosim *sintagmă* în sens larg de „grup de două sau de mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare" (cf. dexonline.ro).

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

(17) *-ică + -uță: cărnicuță* – „Dar văd că și voi ați avut activitate de dimineață, cafelușe, ciorbițe, pilaf cu *cărnicuță,* savarineee, miamm.” (www.feminis.ro, 12.11.2009, 07.01.2015);

(18) *-uț + -el: părcuțel* – „Noi suntem plictisite de moarte...avem și noi un *părcuțel* amărât pe aici și e închis cu lacăt?” (www.copilul.ro, 30.07.2011, 06.02.2016) ;

(19) *-el + -aș: nepoțelaș* – „Sigur o să am parte de copilăria lui până la urmă și am de gând să stau cu gura și pe Minodorica și pe Stivenu să-mi facă și ei un *nepoțelaș*.” (forum.acasatv.ro, 28.09.2009, 01.07.2015);

(20) *-ucă + -uță: căsucuță* – „Abia aștept să se facă ora 4 să merg acasă la mami și apoi diseară ajung și eu la Nazna....la *căsucuța* mea.” (www.miresici.ro, 1.10.2009, 07.01.2015).

Dubla diminutivare la nivel de cuvânt prin repetarea aceluiași sufix diminutival nu este specifică limbii române, dar apare, de pildă, în limba italiană “ital. *caro* ‘dear’ > *car + ino* ‘dear’ + dim1> *car+in+ino* ‘drag’ +dim1+dim1” (*cf*. Schneider 2003, 117).

În cadrul limbii noastre, dubla diminutivare la nivel de sintagmă se poate obține recurgând la:

- același sufix

(21) *replic**uță** simpl**uță*** – „Câtă frustrare și obidă ascunde această *replicuță simpluță.*” (smartwoman.hotnews.ro, 12.03.2013, 08.03.2016);

(22) *vânător**aș** șmecher**aș*** – „Când ești tânăr și cu toate forțele la tine e mai ușor să treci peste faptul că în fiecare zi apare câte un *vânătoraș șmecheraș* care îți tot împușcă animalele.” (smartwoman.hotnews.ro, 9.05.2014, 22.04.2016);

- sufixe diminutivale diferite

(23) *amend**uță** frumu**șică*** – „O să ia o *amenduță frumușică* de vreo 1000 de ron de cap de vacă nervoasă și vreo 10 de pulane pe cârcă.” (www.daciaclub.ro, 31.03.2010, 26.01.2014);

(24) *film**uleț** cretin**el*** – „Povestea *filmulețului cretinel* venit de la parlamentul danez e aici.” (gandeste.org, 14.05.2014, 23.01.2015).

Cumul de mărci întâlnim și în alte limbi romanice, precum spaniola, în care:

> les suites de quelques suffixes diminutifs se rencontrent surtout dans des formations expressives, p. ex. *todo* ‘tout’> *tiodico/ todito* > *toditito* [...] Il n’est pas rare non plus de trouver un emploi répétitif du suffixe coome dans *casita pequeñita*. (cf. Dębowiak 2014, 124).

În portugheza braziliană, «les réduplications de suffixes n’y sont pas si rares (*fresuinhozinho* <*fresuinho* < *fresco* ‘frais’)» (*cf*. Dębowiak 2014: 116). Apariția sufixelor diminutivale în lanț este specifică și limbii galiciene (*pequenichiño* < *pequeno* ‘petit’), precum și catalanei *brancha* ‘branche’ > *branquí* > *branquinyó* > *branquinyoneta* > *branquinyonetó* (cf. Hasselrot 1957: 256), dar și occitanei *gròs* ‘gros’ > *grosset* > *grosseton* (*cf*. Dębowiak 2014: 134). În sardă, dublarea și redublarea

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

sufixului diminutival este frecventă: *pipiu* ‘enfant’ > *pipieddu* > *pipieddeddu* > *pipieddeddeddu* (*cf*. Dębowiak 2014: 148), iar în italiană apar frecvent diminutive în care sinteticul se combină cu analiticul *piccola chiesetta* ‘bisericuță mică’ (*cf*. Dębowiak 2014: 156).

Aplicarea succesivă de sufixe diminutivale își manifestă prezența și în limbi ca lituaniana, în care “although double diminutives are common in everyday speech, up to six successive diminutive suffixes have been attested” (*cf*. Cunningham 2008, 91).

Cumul de mărci se obține și prin îmbinarea dintre compunere cu ajutorul prefixoidelor (cuvinte autonome în limba din care provin) și derivare cu ajutorul sufixelor diminutivale, astfel luând naștere diminutive precum:

(25) ***mini-****transformator****aș*** – „[…] mi-am cumpărat un așa-zis adaptor A.C.-A.C., de fapt mai exact un *mini-transformatoraș* de rețea.” (www.radioamator.ro, 28.11.2014, 10.04.2016);

(26) ***micro****film****uleț*** – „S-a răspuns la o întrebare printr-un *microfilmuleț* demonstrativ, în nici un caz nu e vorba de tutorial și nici de site-uri warez!” (forum.softpedia.com, 1.05.2007, 03.06.2015);

(27) ***semi****docț****el*** – „Măi *semidocțel*, ție ți se pare normal și moral să aperi un pedofil? unul care a nenorocit atâtea suflete?” (forum.softpedia.com, 8.06.2009, 20.03.2016);

(28) ***pseudo-****redactor****aș*** – „Ce vocabular are acest *pseudo-redactoraș* și ce comportament față de cititori!” (vremeanoua.ro, 22.06.2013, 06.03.2016);

Diminutivele sintetice (formate prin sufixare) sunt însoțite, foarte adesea, de o largă paletă de determinanți[1], clasificabili, din perspectivă semantică, astfel:

- care conțin semul [mic]:

(29) (*liftuleț*) *minuscul* – „Ajuns în fața casei [văd] o căsuță de 4 etaje, cu un *liftuleț minuscul,* cu grădină plină de flori.” (invizibilul3.wordpress.com, 06.06.2009, 15.01.2014);

(30) *(ecrănel) miniatural* – „La nici una [sic!] din camerele astea nu «vezi prin obiectiv». Asta se traduce în cel mai rău caz printr-un *«ecrănel» miniatural* la care te uitzi prin «vizor».” (www.galeriafoto.com, 29.03.2004, 01.02.2015);

(31) *(cămătăraș) mărunt* – „Brokerul de credite are contract cu banca și încasează un comision. Dacă nu are, e un *cămătăraș mărunt*.” (forum.softpedia.com, 14.08.2008, 07.01.2015);

(32) *(interlopaș) minor* – „Rezolvă d-ul [sic!] chestor pescari, am film beton de beton cum aranja între blocurile din Reghin, un accident de mașină cu un *interlopaș minor*.” (www.realitatea.net, 8.04. 2014, 11.05.2015)

(33) *(fragmențel) infim* – „Mircea Mihăeș e foarte tranșant în romănia literară de acum 2 săpt (abia acum a apărut pe net, dar numai un *fragmențel infim*).” (onlinesport.ro, 16.08.2009, 25.02.2015)

[1] Folosim conceptul *determinant* în sens foarte larg de „cuvânt / alăturare de cuvinte care precizează, lămurește semnificația unui alt cuvânt [în cazul nostru, a unui diminutiv]” (adaptat după dexonline.ro).

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

- de calificare care ajută la conturarea a două tipuri de emoții:

i) pozitive:

(34) *(motelaș) cochet* – „O noapte la Viena, într-un *motelaș cochet* în care, în general, vin studenți ori elevi – 18,5 euro de persoană într-o cameră cu 4 patru paturi. ” (mariancoman.com, 28.11.2006, 07.06.2015)

(35) *adevărat (cofetăraș)* – „Pe lângă faptul deosebit de a compune în versuri o minunată lume a copilăriei, descopăr că ești un *adevărat cofetăraș*!” (tincutahoronceanubernevic.blogspot.com, 2013, 19.01.2015)

(36) *(lecturică) interesantă* – „Ar fi o *lecturică interesantă* pentru cine e prea preocupat de aparatul de fotografiat.” (www.olympus-romania.ro, 11 iun. 2013, 20.05.2015)

(37) *(clubuleț) drag* – „Timpul s-a scurs cam repede și nici nu ne-am dat seama că al nostru *clubuleț* drag împlinește de revelion primul an de existență.” (www.nights.ro, 2011, 15.01.2014)

ii) negative:

(38) *(șefișor) diletant* – „Vă rog să postați numele acestui *șefișor diletant*!” (www.fsanp.ro, 9.01.2013, 27.03.2016)

(39) *(fufiță) nevrozată* – „*Fufița nevrozată* a uitat de paguba uriașă creată de sassu, precum și de atitudinea din campania electorală din 2009.” (mobile.beta.realitatea.net, 20.12.2011, 25.02.2015)

(40) (*sectuță*) *patetică* – „«Noul Ierusalim» este o *sectuță patetică* zugrăvită de diavol pe fața pământului.” (www.roportal.ro, 26.09.2006,20.03.2016)

(41) *(fotbălior) nătâng* – „Din păcate, e o socoteală precară de *fotbălior nătâng,* nu-i vor fi de-ajuns voturile cooptate prin astfel de fripturiști.” (www.viata-libera.ro, 26.03.2013, 25.02.2015)

- care exprimă reducerea, cu scop de atenuare:

(42) *puțin* – „Scund de înălțime, destul de rapid, *puțin tehnicuț*, dar cam uita să se întoarcă în apărare.” (www.prosport.ro, 11.01.2014, 04.04.2016);

(43) *ușor* – „E ceva mai mare decât media colegilor, mic de statură, dar așa *ușor slinoșel,* nu știu cum să zic, însă deștept și energic.” (www.dailycotcodac.ro, 25.03.2011, 23.03.2016);

(44) *nițel* – „Ești cam în pană de idei... și rămâi doar idiot nu și for fun... ia o pauză că începi să semeni cu csm-ul la gyor.... adică *nițel penibiluț*.” (www.prosport.ro, neprecizat, 10.02.2016);

- care exprimă aproximarea:

(45) *cam* – „Nici eu nu mai suport epilatorul DELOC! doare ca naiba!! și cu ceară e *cam cruntișor*, dar măcar tragi o dată și scapi.” (www.copilul.ro, 15.04.2008, 23.01.2015);

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

(46) *relativ* – „Încearcă omu să schimbe mai repede. :lol: 15 secunde e relativ *lentutz*, ca să nu zic că e chiar lent.” (*forum.softpedia.com,* 23.05.2008, 20.05.2015)

(47) *oarecum* – „E un spotuleț oarecum *haioșel*.” (www.iqads.ro, 22 nov. 2007, 09.03.2015);

(48) *destul (de)* – „N-o să mai fie o confruntare, ci un fel de operă de artă la două mâini, ceea ce e *destul de tristache.*” (carmencampeanu.wordpress.com, 26.11.2008, 11.04.2016).

- care exprimă intensificarea:

(49) *foarte* – „Tipologia de fashionistă la care mă refer poate fi ușor identificată – e *foarte haioșică*, deși se ia foarte tare în serios.” (mauricemunteanu.ro, 11.08.2014, 09.03.2015);

(50) *tare* – „Bagă abdomene la greu. Eu încă mai am nițel, dar nu mă strofoc, eu sunt *tare schilodică*, așa că... nu se pune.” (www.copilulmeu.ro, 19.01.2006, 18.03.2016);

(51) *rău* – „Al meu e plecat în lumea largă și eu singură la mama și mama e *gelozică rău* pe miresici.” (www.miresici.ro, 1.09.2010, 03.03.2015);

(52) *foc* – „Este un aparat foto digital mirrorless cu obiective interschimbabile, *deștepțel foc* și ultraportabil.” (www.provinciala.ro, 28.05.2012, 27.01.2015);

(53) *beton* – „Toate sunt făcute la Saruni de master chef Chiolbuc... delicioase... stâmpărate cu un *vinărsuț beton*... lingea-i la degete de-ți trecea micoza.” (axantetrascau.blogspot.ro, 22.03.2012, 26.04.2016);

Concluzii investigative

Din perspectivă interlingvistică, diminutivarea se dovedește a fi extrem de fecundă, iar numeroasele mijloace de materializare pe care le presupune îi asigură un loc stabil în cadrul vocabularului. În cazul limbii române, dintre cele trei tipuri de materializări, cumulul de mărci este cel mai bine reprezentat în mediul online, iar accentul cade asupra redării de emoții (pozitive sau negative) și mai puțin doar asupra unei micșorări propriu-zise. Acest fapt se datorează, probabil, tendinței utilizatorilor de internet “to act very emotional about many things or persons in their surroundings” (*cf*. Vrabie 2017: 41).

Referințe bibliografice

Carabulea, Elena. 1974. *Sufixele diminutivale în limba română* (rezumatul tezei de doctorat).

Cunningham, Amanda. 2008. *„Small” talk: the form and function of the diminutive suffix in northern east cree*. A thesis submitted to the School of Graduate Studies in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts, Memorial University of Newfoundland, consultat online la adresa: https://search.proquest.com/docview/304403742/fulltextPDF/F83173AB6F1A4072PQ/1?accountid=8013, ultima accesare în 06 iunie 2019.

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)

Dębowiak, Przemysław. 2014. *La formation diminutive dans les langues romanes.* Études de linguistique, littérature et art, dirigée par Katarzyna Wołowska, vol 2. Frankfurt am Main: Peter Lang Edition.

Drake, Shiloh. 2018. *The form and productivity of the Maltese morphological diminutive*, in „Morphology", no. 28, p. 297-323, consultat online la adresa: https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs11525-018-9328-0.pdf, ultima accesare în 4 aprilie 2019.

Dressler, Wolfgang, Savickienė, Ineta. 2007. *The acquisition of Diminutives: A Cross-linguistic Perspective.* Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Efthymiou, Angeliki. 2015. *Modern Greek diminutive and augmentative adjectives (in a crosslinguistic perspective,* in „SKASE Journal of Theoretical Linguistics [online]", vol. 12, no.1, p. 57-71, consultat online la adresa: http://www.skase.sk/Volumes/JTL27/pdf_doc/04.pdf, ultima accesare în 4 aprilie 2019.

Gibson, Hannah, Guerois, Rozenn, Marten, Lutz. 2017. *Patterns and Developments in the Marking of Diminutives in Bantu,* in „Nordic Journal of African Studies", 26(4), p. 344-383, consultat online la adresa: http://www.njas.helsinki.fi/pdffiles/vol26num4/gibson_guerois_marten.pdf, ultima accesare în 10 iulie 2019.

Hasselrot, Bengt. 1957. *Études sur la formation diminutive dans les langues romanes.* Uppsala-Wiesbaden: A-B. Lundequistaska&Otto Harrassowitz.

Makarova, Anastasia. 2015. *One type of verbal diminutives in Russian: verbs ending in -n'kat',* in „Russ Linguist", no. 39, p, 189-204, consultat online la adresa: https://search.proquest.com/docview/1962754897/fulltextPDF/48A92F1D44A455DPQ/1?accountid=8013, ultima accesare în 10 iulie 2019.

Mintsys, E. Ye, Yu. B. 2015. *Theoretical principles of researching diminutive*, in „Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University", vol. 2, no. 2-3, p. 29-35, consultat online la adresa: https://www.researchgate.net/publication/283240729_THEORETICAL_PRINCIPLES_OF_RESEARCHING_DIMINUTIVE, ultima accesare în 12 iulie 2019.

Moroianu, Cristian, 2016. *Motivarea formală a relațiilor semantice. Sinonimia analizabilă.* București: Editura Universității din București.

Schneider, Klaus. 2003. *Diminutives in English.* Tübingen: Max Niemayer Verlag.

Vrabie, Irina. 2017. *The conceptual category of the diminutive in English and Romanian – existence, recurrence, status in contemporary language*, in „Bulletin of the Transilvania University of Braşov", series IV: Philology and Cultural Studies, vol. 10 (59), no. 1, p. 37-46, consultat online la adresa: http://webbut.unitbv.ro/Bulletin/Series%20IV/2017/04_Vrabie_Linguistics_1.pdf, ultima accesare în 12 iulie 2019.

BDD-A31437 © 2020 Jatepress
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 23:04:43 UTC)